

ALGEMENE VERGADERING STAALFEDERATIE

Belangenbehartiging voor onze leden

WAT IS BELANGENBEHARTIGING?

What my friends
think I do.

What my parents
think I do.

What the other side
says I do.

What society thinks
I do.

What I think I
do.

What I actually do.

INTRODUCTIE

BELANGENBEHARTIGING ALS EXPERTISETEAM

Het bewerkstelligen van het optimale politiek bestuurlijke klimaat en positieve (beleids-)maatregelen om de ambities te realiseren.

Belangenbehartigers zijn betrokken bij alle transities en de programma's daarbinnen. Ook zijn veel belangenbehartigers betrokken bij dossiers die horen bij de randvoorwaarden die nodig zijn voor een goed vestigings- en ondernemersklimaat.

Expertise Team belangenbehartiging

- Verantwoordelijk voor de belangenbehartiging op sector-, landelijk en internationaal niveau.
- Belangenbehartigers hebben een helikoptervisie over wat er speelt. Ze staan midden tussen de behoefte van leden en wat er in Den Haag en Brussel speelt. Er moet voldoende oog zijn voor wat er op EU/internationaal niveau speelt gezien belangen leden.
- Inhoud van ons werk is sterk gedreven door trends die we zien.

Belangenbehartigers zijn: Beleidsontwikkelaars, Kennisintegrators, Regisseurs, Lobbyisten

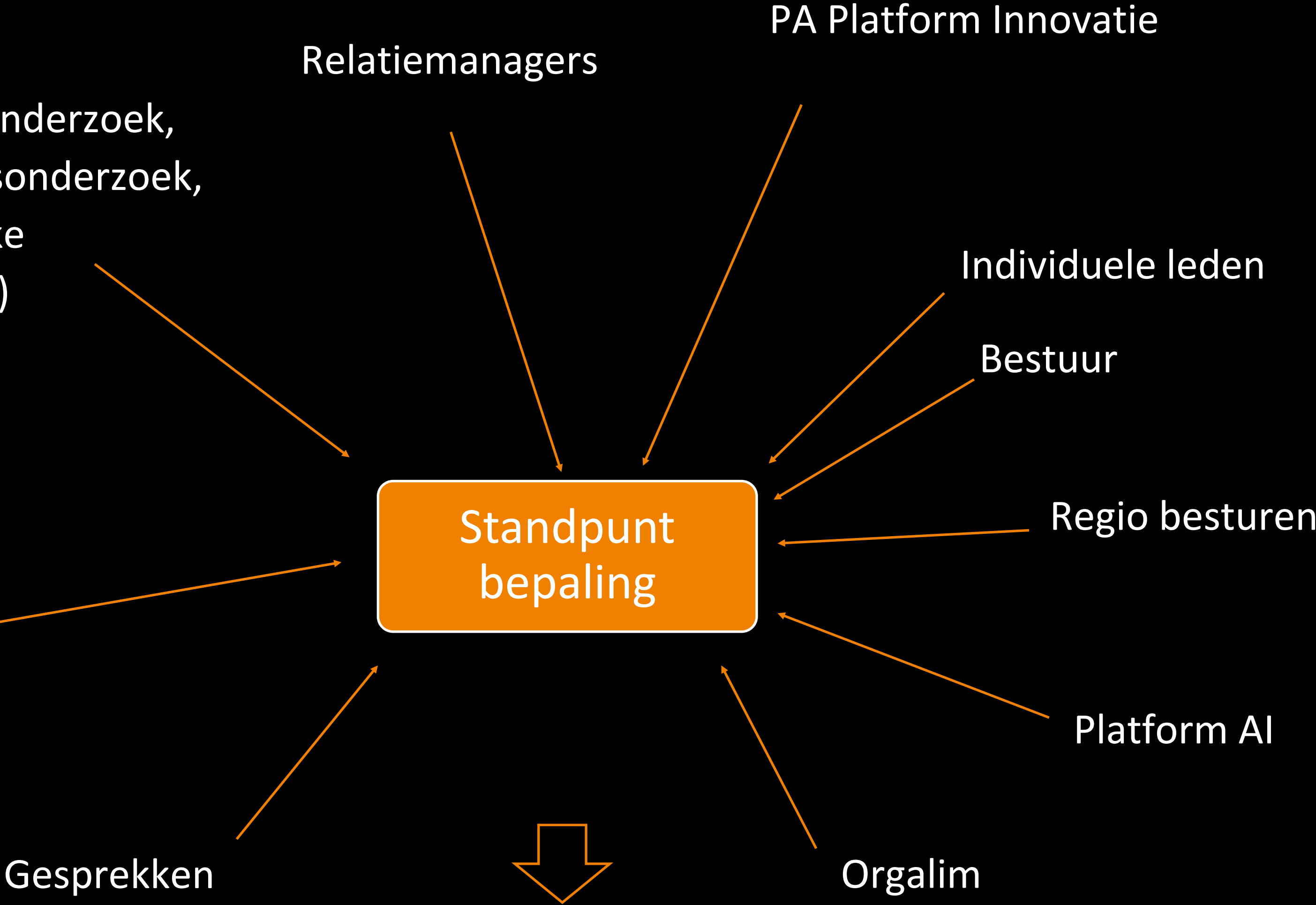
Data (marktonderzoek, ondernemersonderzoek, onafhankelijke onderzoeken)

Literatuurstudie

Gesprekken stakeholders

Standpunten, Actieagenda's, Position Papers

DOEL: HET BEHARTIGEN VAN DE BELANGEN VAN ONZE LEDEN

FME AGENDA

Ambitie: focus en richting

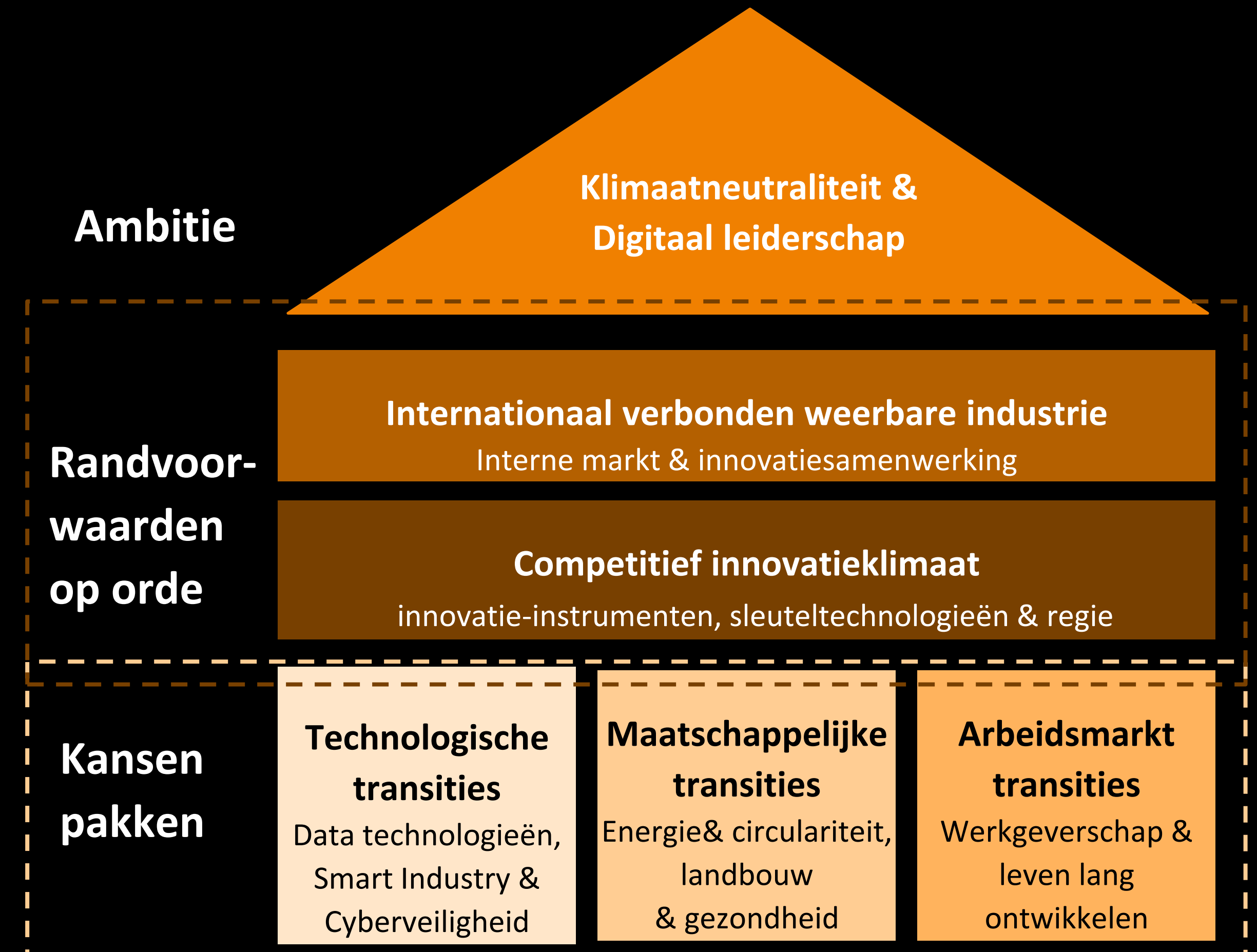
- Digitaal leiderschap
- Klimaatneutraliteit

Basis op orde: een weerbare, competitieve industrie

- Internationaal verbonden
- Competitief innovatieklimaat

Kansen pakken: 3 kansrijke transitie

- Technologische transitie
- Maatschappelijke transitie
- Arbeidsmarkt transitie

VOORZITTER THEO HENRAR IN DE NATIONALE KRANTEN

FME IN DE MEDIA

**Industrie vreest uitstel
nieuwe crisisregeling: 'Je
wilt niet dat je mensen
weglopen'**

Theo Henrar, voorzitter werkgeversorganisatie (I) en FME en Wim van Dam, directielid Hyster-Yale Europa, midden-oosten

NIEUWS

**Werkgevers hebben
zorgen over cadeautjes
van de Kamer: 'Het
Groeifonds is geen
grabbelton'**

'Partijen subsidiëren de files van vandaag uit ons verdienvermogen van morgen', waarschuwt Theo Henrar, voorzitter van FME, de branchevereniging voor de technologische industrie. 'Zoals de koning in de Troonrede al zei: verdienen komt voor verdelen. Dan moet je dat geld niet gebruiken om kort voor de verkiezingen cadeautjes uit te delen. Het Groeifonds is geen grabbelton. En als het Groeifonds leeg is, welk fonds staat dan op het menu? Zo is er geen langetermijnbeleid te voeren.'

**Werkgevers wanhoop
nabij: 'Dit doet denken
aan de jaren 70. Politiek
bepaalt, bedrijfsleven
betaalt'**

Bij industriekoepel FME verbazen ze zich over het gemak waarmee uitgerekend VVD geld uit het Nationaal Groeifonds — bedoeld voor projecten die het groeivermogen van de Nederlandse economie versterken — wil halen om een geplande accijnsverhoging op benzine terug te draaien. 'Dan gaat er echt iets mis', zegt voorzitter Theo Henrar. 'We horen dat dit hele fonds op de helling staat. Nou is die structuur niet zo belangrijk. Het gaat erom dat we vasthouden aan een strategie, nu landen om ons heen veel meer aan industriebeleid doen.'

**Druk op industrie om te
vergroenen neemt toe,
maar deals blijven nog
uit**

Ondernemersorganisatie FME roept overheid op vaart te maken

**'Veel boeren willen
investeren in innovatie die
minder stikstof oplevert'**

PRINSJESDAG 19 SEPTEMBER

- De Miljoenennota was vanwege de val van het kabinet 'beleidsarm';
- Desondanks een uitgebreide analyse op Prinsjesdag;
- Dag na Prinsjesdag traditioneel 'Prinsjesdag in Perspectief';
- Dit jaar aangevuld met een bijeenkomst met MKB-leden en Kamerleden;
- Tweede Kamer verbouwde de begroting bij Algemene Politieke Beschouwingen;
- FME lobby op behoud Groeifonds gedeeltelijk succesvol;

VERKIEZINGEN 22 NOVEMBER

- Onder stoom en kokend water input voor verkiezingsprogramma's;
- Simultaan input voor verkiezingsprogramma's EP2024;
- Op 25 oktober Grote Industriegesprek met oa. VNO, TNO, VNCI en Metaalunie;
- Voorbereiding formatiefiches, samen met leden en branches;
- Werkbezoeken en kennismakingen met (nieuwe) kandidaten;

INTERNATIONAAL INDUSTRIEBELEID

- CEO-Roundtable met minister Schreinemacher
- Overhandiging FME Beleidsagenda 'Europa in de wereld' aan minister Schreinemacher;
- European CEO-Roundtable in Brussel over Europees Economisch Veiligheidsbeleid met VNO-NCW;
- CEO Roundtable met EZK over Economische Veiligheid;
- Staatsbezoek en handelsmissie Noordrijn-Westfalen met de Koning en Staatssecretaris Vrijlbrief;
- Gesprekken met Ambassadeurs India en Frankrijk;
- Nieuw programma Nationaal en Internationaal Industriebeleid;
- Nieuwe Industrieagenda;

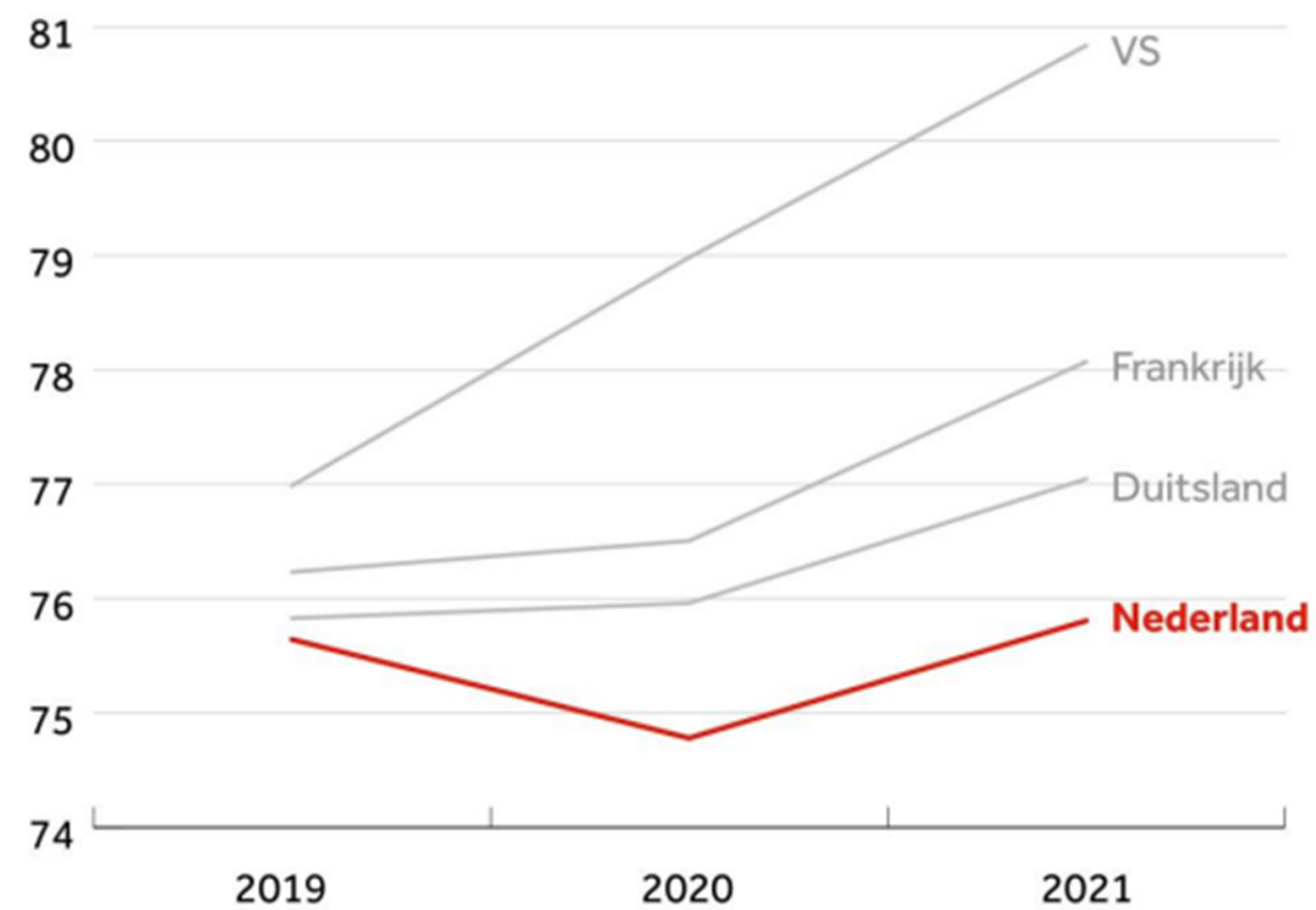
OVERIGE LOBBY

- Werkbezoek aan Ebusco met innovatie-top op EZK;
- Werkbezoek aan Suplacon met Kamerleden Amhaouch en Palland;
- Kamerbrieven op Klimaatakkoord Gebouwde Omgeving (BZK) en Verduurzaming Industrie (EZK)
- Position Paper Fiscaal sturen op innovatie en verduurzaming;
- Position Paper Kennisveiligheid;

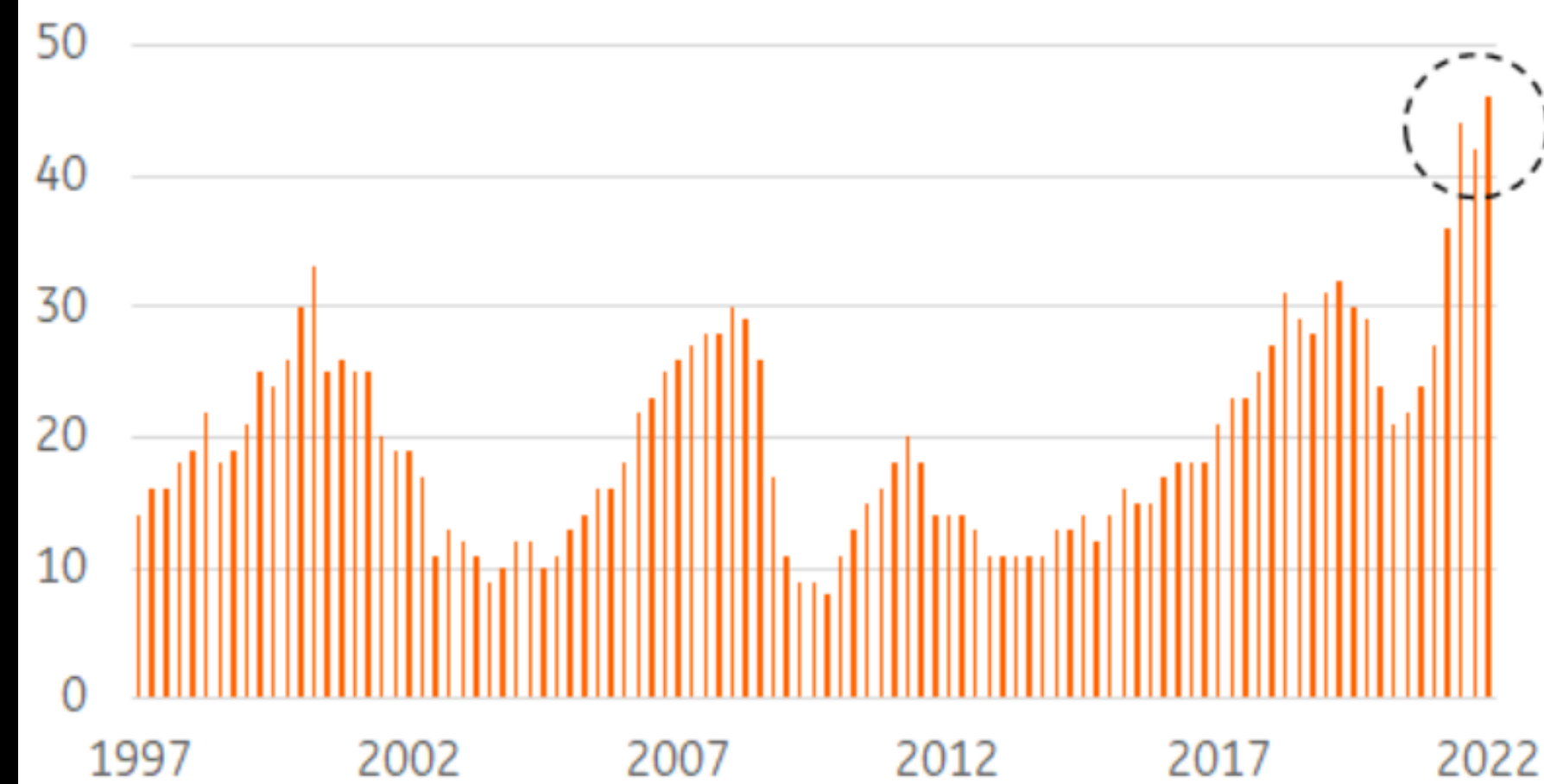
EEN GILLEND TEKORT

Arbeidsproductiviteit Nederland blijft achter
Vier landen uit top 10 met hoogste niveau arbeidsproductiviteit in gewerkte uren

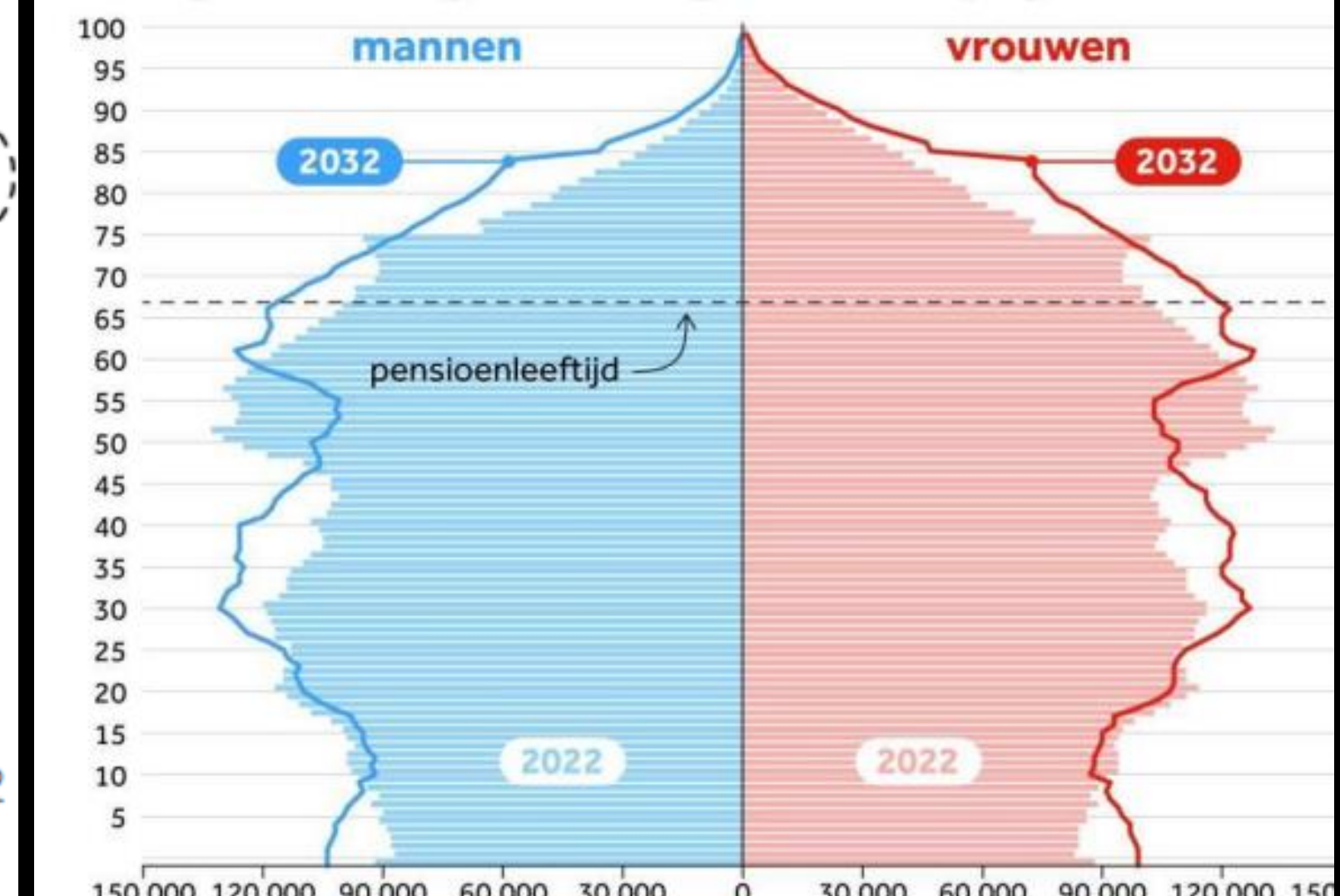
bron: The Conference Board

Personeelskrapte industrie al op recordhoogte
Vacaturegraad* industrie

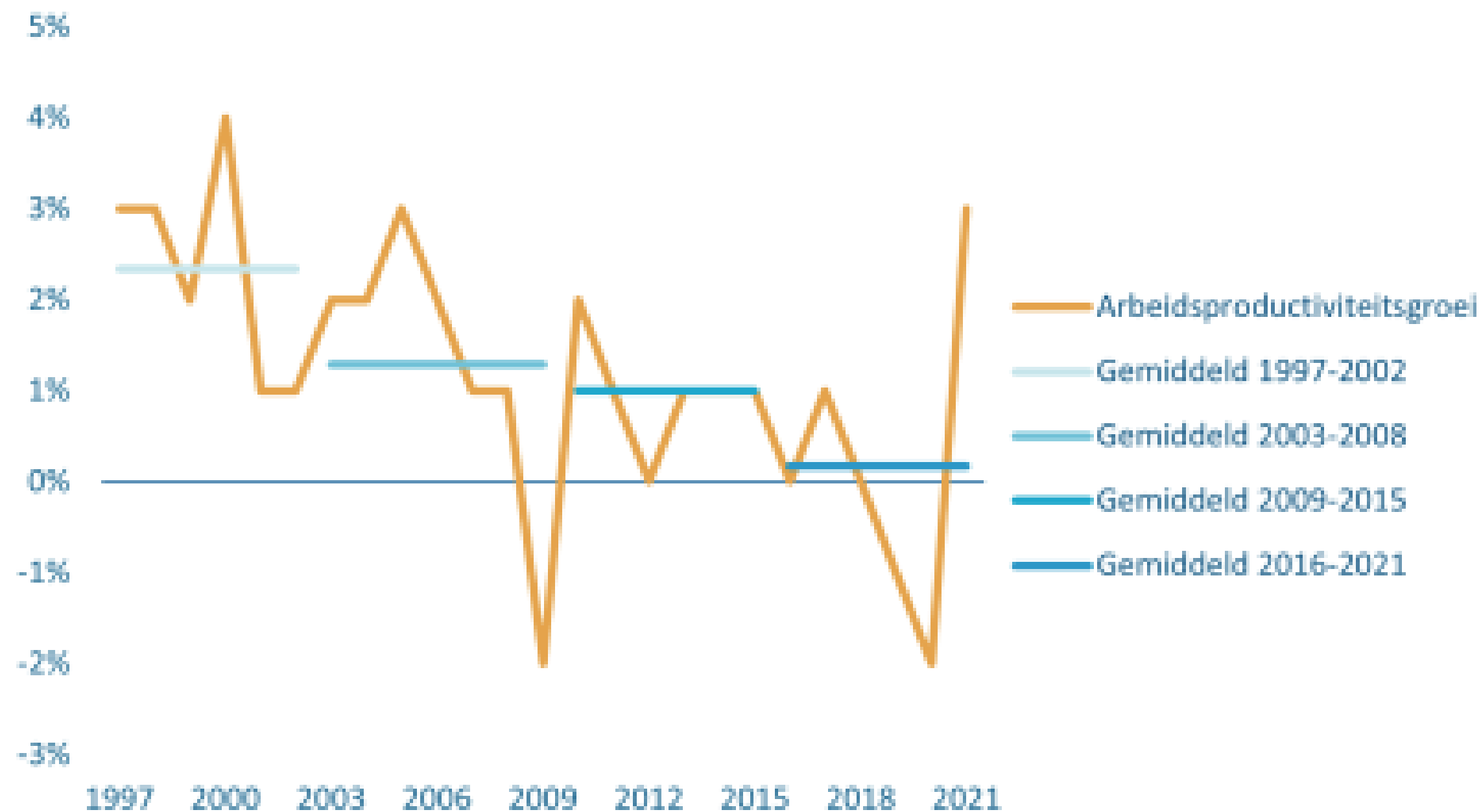
Bron: ING Research o.b.v. CBS *aantal vacatures per duizend banen

Een op de vijf mensen in 2032 op pensioenleeftijd
Bevolkingssamenstelling van 2022 vergeleken met de prognose voor 2032

bron: CBS

DIGITALE ECONOMIE

Arbeidsproductiviteitsgroei t.o.v. jaar eerder
Bron: CBS

- Belangrijker dan de huidige krapte op arbeidsmarkt is de verwachte structurele krapte als gevolg van **vergrijzing**.
- Meer werk verzetten met minder werknemers noopt tot **arbeidsproductiviteitsgroei**
- Geen duidelijk aanwijsbare verklaring
 - 'verdienstelijking economie'
 - groei laagproductieve zorgsector
 - Internet-boom jaren '90/'00 is uitgewerkt

DIGITALE ECONOMIE

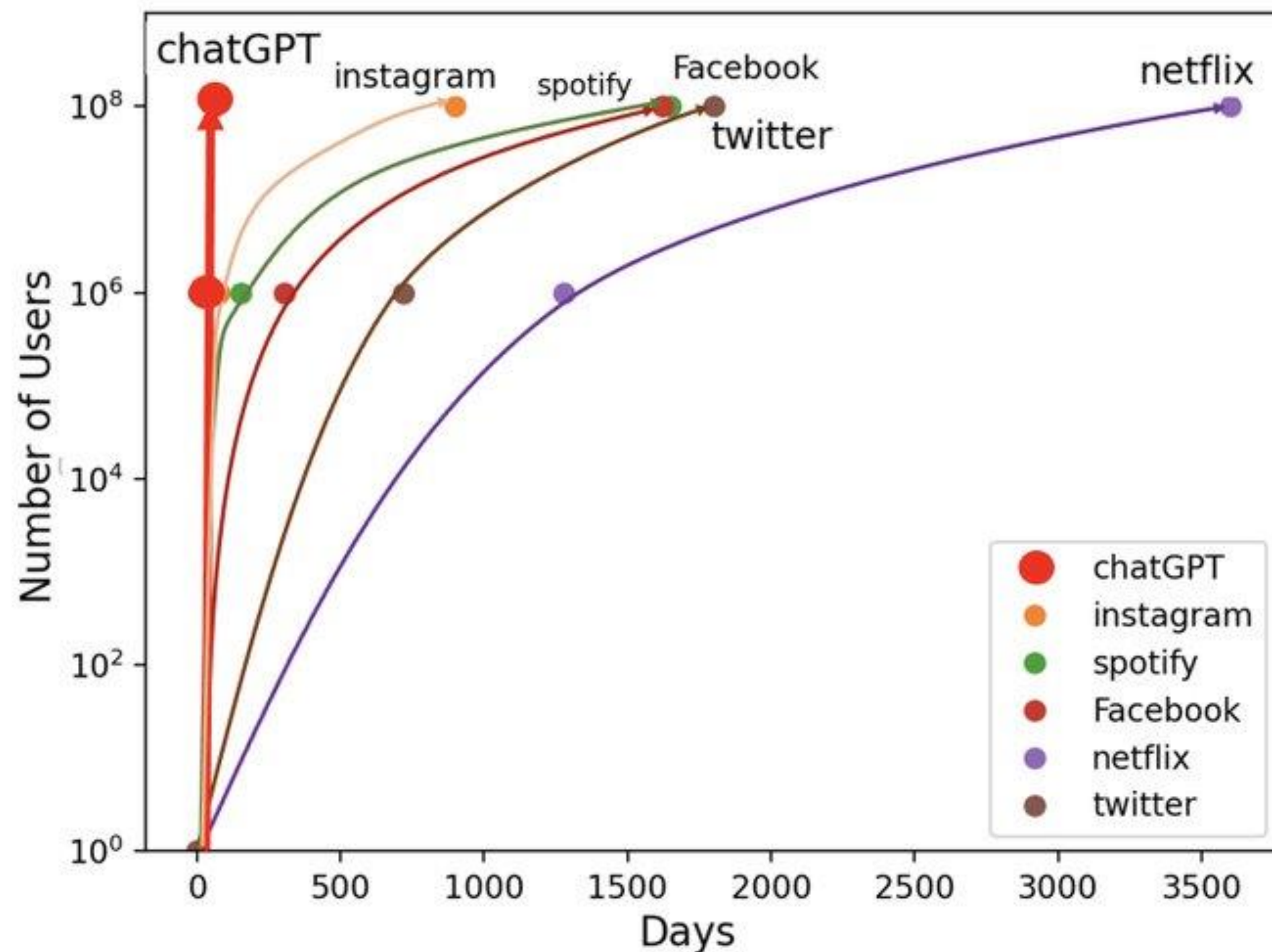
Table 1: Overview of EU Legislation in the Digital Sector

												Applicable law	Published in the Official Journal of the European Union
												In negotiation	Proposal by the European Commission entered the legislative process.
												Planned initiative	Mentioned by the European Commission as potential legislative initiative
Research & Innovation	Industrial Policy	Connectivity	Data & Privacy	IPR	Cybersecurity	Law Enforcement	Trust & Safety	E-commerce & Consumer Protection	Competition	Media	Finance		
Digital Europe Programme Regulation, (EU) 2021/684	Recovery and Resilience Facility Regulation, (EU) 2021/241	Frequency Bands Directive, (EEC) 1987/632	General Data Protection Regulation (GDPR), (EU) 2016/679	Database Directive, (EC) 1996/9	Regulation for a Cybersecurity Act, (EU) 2019/681	Law Enforcement Directive, (EU) 2016/680	Product Liability Directive (PLD), (EEC) 1985/474, 2022/0302(COD)	Unfair Contract Terms Directive (UCTD), (EEC) 1993/13	Technology Transfer Block Exemption, (EC) 2014/316	Satellite and Cable I Directive, (EEC) 1993/63	Common VAT system, (EC) 2006/112, 2022/0407(CNS)		
Horizon Europe Regulation, (EU) 2021/695, (EU) 2021/784	InvestEU Programme Regulation, (EU) 2021/523	Radio Spectrum Decision, (EC) 2002/676	Regulation to protect personal data processed by EU institutions, bodies, offices and agencies, (EU) 2018/1725	Community Design Directive, (EC) 2002/6, 2022/0391(COD)	Regulation to establish a European Cybersecurity Competence Centre, (EU) 2021/687	Directive on combating fraud and counterfeiting of non-cash means of payment, (EU) 2019/713	European Standardization Regulation, (EU) 2012/1025	E-commerce Directive, (EC) 2000/31	Company Law Directive, (EU) 2017/1132, 2023/0068(COD)	Information Society Directive, (EC) 2000/29	Payment Service Directive 2 (PSD2), (EU) 2015/2366, 2023/0208(COD)		
Regulation on a pilot regime distributed ledger tech. market, (EU) 2022/858	Connecting Europe Facility Regulation, (EU) 2021/1153	Broadband Cost Reduction Directive, (EU) 2014/61, 2023/0046(COD)	Regulation on the free flow of non-personal data, (EU) 2018/1807	Enforcement Directive (IPR), (EC) 2004/48	NIS 2 Directive, (EU) 2022/2555	Regulation on terrorist content online, (EU) 2021/784	Radio Equipment Directive (RED), (EU) 2014/53	Unfair Commercial Practices Directive (UCPD), (EC) 2005/29	Market Surveillance Regulation, (EU) 2019/1022	Audio-visual Media Services Directive (AVMSD), (EU) 2010/13	Digital Operational Resilience Act (DORA Regulation), (EU) 2022/2554		
	Regulation on High Performance Computing Joint Undertaking, (EU) 2021/1173	Open Internet Access Regulation, (EU) 2015/2120	Open Data Directive (PSI), (EU) 2018/1024	Directive on the protection of trade secrets, (EU) 2016/943	Information Security Regulation, 2022/0084(COD)	Temporary CSAM Regulation, (EU) 2021/1232, 2022/0155(COD)	eIDAS Regulation, (EU) 2014/510, 2021/0136(COD)	Directive on Consumer Rights (CRD), (EU) 2011/83	P2B Regulation, (EU) 2018/1150	Portability Regulation, (EU) 2017/1128	Crypto-assets Regulation (MICA), (EU) 2023/1114		
	Regulation on Joint Undertakings under Horizon Europe, (EU) 2021/2085, 2022/0033(NLE)	European Electronic Communications Code Directive (EECC), (EU) 2018/1972	Data Governance Act (DGA Regulation), (EU) 2022/868	Standard essential patents, 2023/0133(COD)	Cybersecurity Regulation, 2022/0085(COD)	E-evidence Regulation, 2018/0108(COD)	Regulation for a Single Digital Gateway, (EU) 2018/1724	e-Invoicing Directive, (EU) 2014/55	Vertical Block Exemption Regulation (VBER), (EU) 2022/720	Satellite and Cable II Directive, (EU) 2019/788	Digital euro, 2023/0212(COD)		
	Decision on a path to the Digital Decade, (EU) 2022/2481	Roaming Regulation, (EU) 2022/612	ePrivacy Regulation, 2017/0003(COD)	Design Directive, 2022/0392(COD)	Cyber Resilience Act, 2022/0272(COD)	Digitalization of travel documents	General Product Safety Regulation, (EU) 2023/688	Geo-Blocking Regulation, (EU) 2018/302	Digital Market Act (DMA Regulation), (EU) 2022/1925	Copyright Directive, (EU) 2019/790	Financial Data Access Regulation, 2023/0205(COD)		
	European Chips Act (Regulation), 2022/0032(COD)	Regulation on the Union Secure Connectivity Programme, (EU) 2023/688	European Data Act (Regulation), 2023/0047(COD)	Compulsory licensing of patents, 2023/0129(COD)	Cyber Solidarity Act (Regulation), 2023/0109(COD)		Machinery Regulation, (EU) 2023/1230	Digital content Directive, (EU) 2019/770	Regulation on distortive foreign subsidies, (EU) 2022/2562	European Media Freedom Act, 2022/0277(COD)	Payment Services Regulation, 2023/0210(COD)		
	European critical raw materials act (Regulation), 2023/0079(COD)	.eu top-level domain Regulation, (EU) 2019/517	European Health Data Space (Regulation), 2022/0140(COD)				AI Act (Regulation), 2021/0106(COD)	Directive on certain aspects concerning contracts for the sale of goods, (EU) 2019/771	Horizontal Block Exemption Regulations (HBER), (EU) 2023/1066, (EU) 2023/1067		Revision of the late payments Directive		
	Establishing the Strategic Technologies for Europe Platform (STEP), 2023/0199(COD)	New radio spectrum policy programme (RSPP 2.0)	Regulation on data collection for short-term rental, 2022/0358(COD)				Eco-design Regulation, 2022/0095(COD)	Digital Services Act (DSA Regulation), (EU) 2022/2065	Platform Work Directive, 2021/0414(COD)				
		Telecoms Act / Fair Share initiative	Harmonization of GDPR enforcement 2023/0202(COD)				AI Liability Directive, 2022/0303(COD)	Right to repair Directive, 2023/0083(COD)	Single Market Emergency Instrument (SMEI), 2022/0278(COD)				
			Interoperable Europe Act, 2022/0379(COD)					Political Advertising Regulation, 2021/0381(COD)					
			Access to vehicle data, functions and resources					Multimodal digital mobility services (MDMS)					
			GreenDataall					Consumer protection, strengthened enforcement, cooperation					
								Consumer rights, adapting ADR to digital markets					

DIGITALE ECONOMIE

Legislation	Institution	Provision	24Q2	24Q3	24Q4	25Q1	25Q2	25Q3	25Q4	26Q1	26Q2	26Q3	26Q4	27Q1	27Q2	27Q3	27Q4
Data Act		All provisions minus Art 3.1															
		Art 3.1															
		Chapter IV - adaptation of current contracts															
		Switching charges (Art 25.1,2).															
Cyber Resilience Act	Parliament	All provisions minus Art 11															
		Art 11															
	Council	All provisions minus Art 11															
		Art 11															
	Commission	All provisions															
AI Act (considering 22/4 is the last chance for EP to vote the trilogue agreement)	Parliament/Commission	All provisions															
	Council	All provisions															
NIS 2			Transposition by 17.10.24. In force on 18.10.24.														
MR			Start of application: 20.01.2027														
PLD	Council			24 months for transposition + start of application after 6 months													
	Parliament/Commission			12 months for transposition/applicable to products placed on the market 12m after entry into force													
ESPR (DPP provisions)			DPP requirements to start applying after adoption of delegated acts for DPP of each product category.														

DIGITALE ECONOMIE

- Verandering van waardecreatie door digitalisering
- De impact van digitalisering op marktwerking
- De rol van data in het digitale tijdperk
- De impact van digitale maatschappelijke ontwrichting (ThreatGPT)

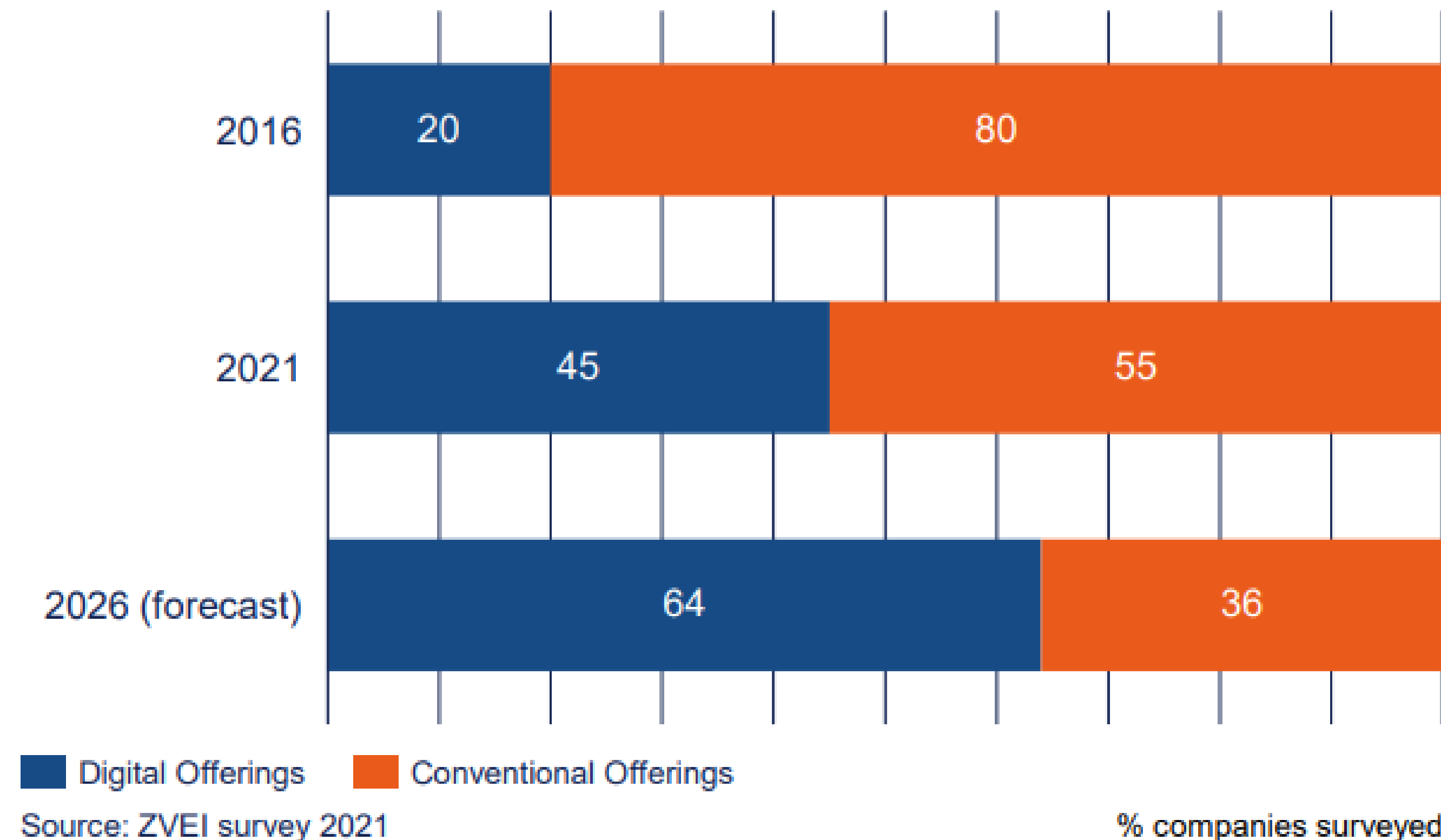
The Most Popular Programming Languages by Decade

The start of a new programming era driven by generative AI

	1970	1980	1990	2000	2010	2020	2030
1st	Fortran	Pascal	C	C	Java	Python	English
2nd	COBOL	Fortran	Ada	Java	JavaScript	JavaScript	Mandarin
3rd	Assembly	BASIC	Pascal	JavaScript	PHP	Java	Hindi
4th	ALGOL	C	C++	C++	C++	C#	Spanish
5th	BASIC	Ada	Fortran	PHP	C	PHP	French
6th	APL	COBOL	Lisp	Visual Basic	Python	C++	Arabic

DIGITALE ECONOMIE

Revenue shares of digital offerings of ZVEI member companies rapidly grow

Results:

- Revenue share of digital offerings has more than doubled in the last 5 years
- Trend will continue: Two-thirds revenue from digital offerings for 2026

Digital offerings of the electro and digital industries

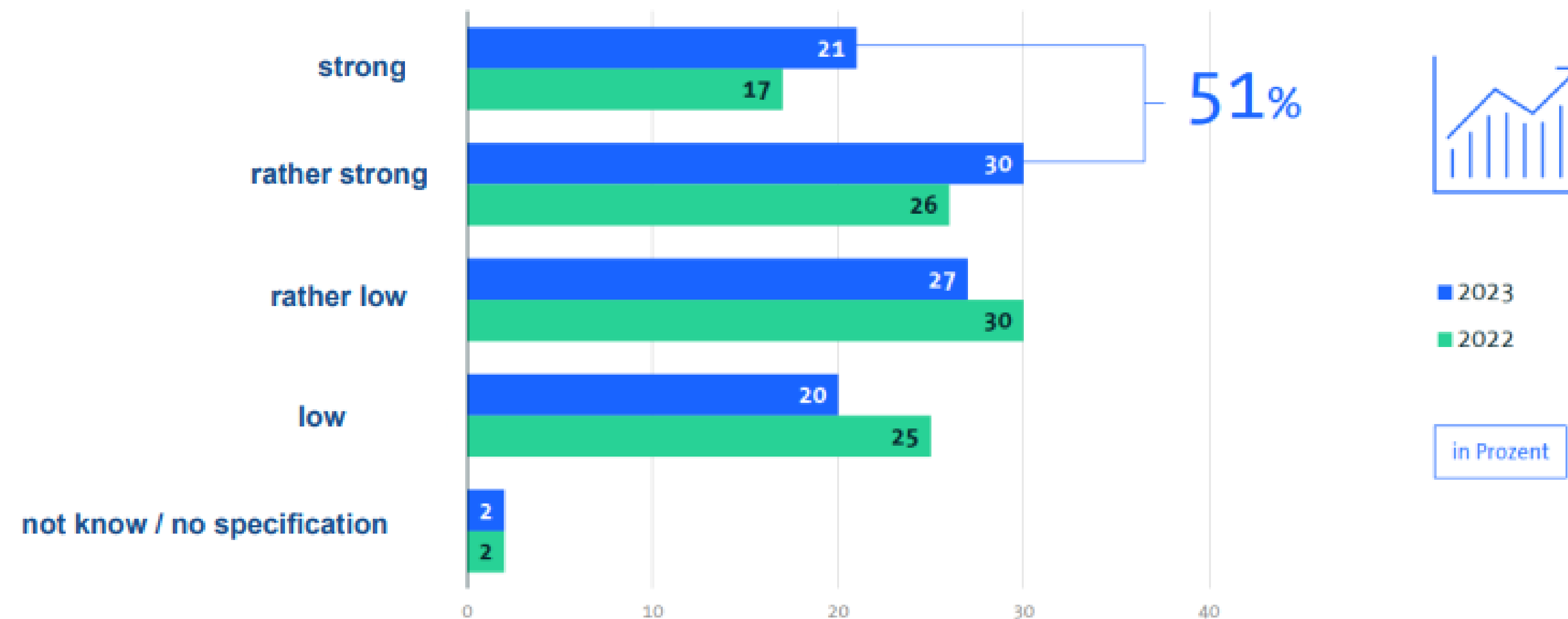
Enabler for the digital transformation of business and society

DIGITALE ECONOMIE

A majority of German companies benefits from data sharing for the first time

zvei
electrifying
ideas

To what extent does B2B data sharing contribute to your business success?

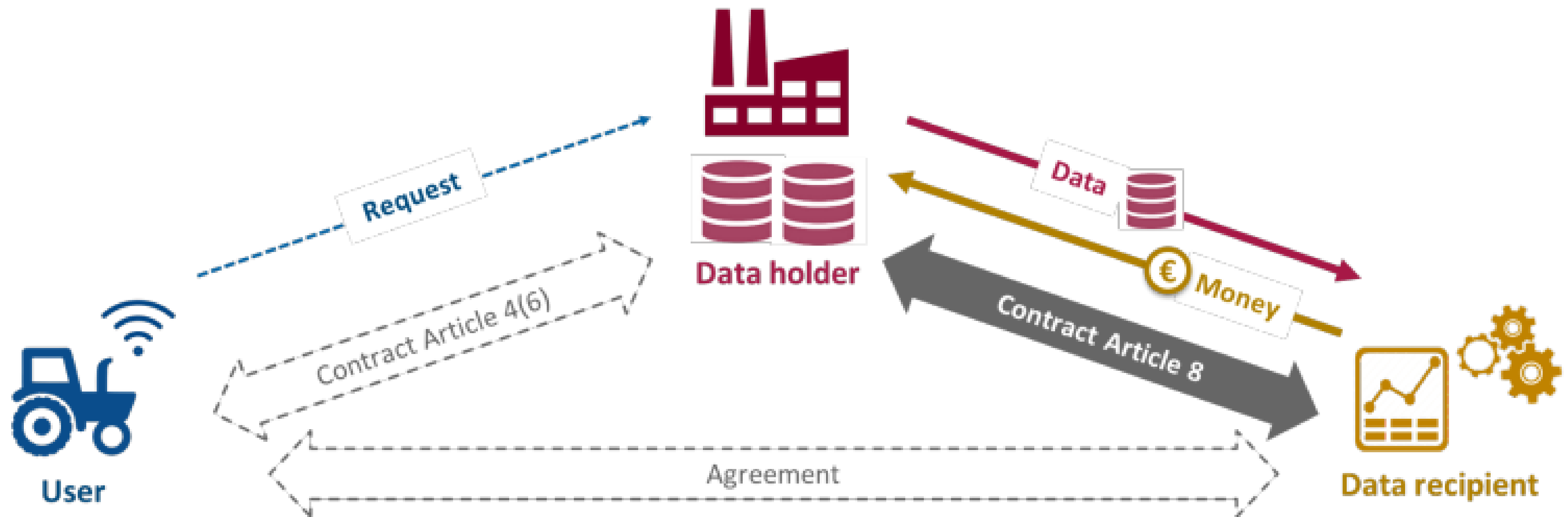
Basis: Unternehmen, die B2B-Data-Sharing betreiben (n=244) | Quelle: Bitkom Research 2023

bitkom

IME POWERED
BY DUTCH
TECHNOLOGY

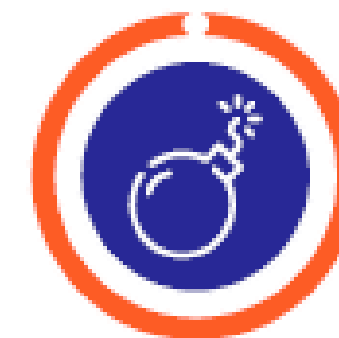
DATA ACT

Data sharing under Article 5 (mandatory for Data Holder)

CYBER RESILIENCE ACT

90% of products	10% of products	
Default category Self-assessment	Critical “Class I” Application of a standard or third-party assessment	Critical “Class II” Third-party assessment
Criteria: n/a	Criteria: • Functionality (e.g. critical software) • Intended use (e.g. industrial control/NIS2) • Other criteria (e.g. extent of impact)	
	Critical products	
Examples Photo editing Word processing Smart speakers Hard drives Games etc.	Examples (Annex III) Password managers Network interfaces Firewalls Microcontrollers etc.	Examples (Annex III) Operating systems Industrial firewalls CPUs Secure elements etc.

Every 11 seconds there is a **ransomware attack**

Ransomware attacks alone are estimated to have cost the world roughly **€20 billion** in 2021

The **global annual cost** of cybercrime was estimated to be **€5.5 trillion** in 2021

CYBERSECURITY, URGENT?

Cybercriminaliteit is uitgegroeid tot de **grootste bedreiging** voor bedrijven. De kans is 1 op 5 dat je geraakt wordt.

- **Kwetsbare sector:** onderzoek toont aan dat de technologische industrie in 2021 voor het eerst meer werd aangevallen dan enige andere sector
- **Technologische ontwikkeling:** hackers zetten meest moderne (geautomatiseerde) technieken in om binnen te komen, maar ook 'oude methoden' worden verbeterd en blijven enorm effectief: 41% van de aanvallen maakt gebruik van phishing mails (en 1 op de 5 medewerkers trapt hier in).
- **Aanvalsoppervlakte groeit:** bedrijven zijn volop aan de slag met digitalisering, wat inhoudt dat het aantal kanalen via welke een hacker binnen kan komen enorm toeneemt en er weinig zicht is op verbonden apparaten
- **OT is kwetsbaar** en een vitale bouwsteen voor vitale processen
- **Complexiteit van een IT/OT-omgeving** zorgt ervoor dat reageren lastig wordt voor management
- **Verzekerbaarheid** van digitale risico's staat onder druk (hoge risicoprofielen uitgesloten en steeds hogere premies)

De urgentie zal blijven groeien omdat cybercrime enorm lucratief is: naar verwachting zal het tot 5x zo winstgevend zijn als wereldwijde transnationale misdaden samen (drugs, mensenhandel, illegale mijnbouw, wapenhandel, etc.)

NIS2

De Europese richtlijn NIS2 is herzien en heeft een **breder reikwijdte** gekregen. De maakindustrie gaat door deze richtlijn voor het eerst te maken krijgen met wetgeving op het vlak van cybersecurity. Concreet leidt het tot extra verplichtingen voor de middelgrote industrie (minimaal 50 FTE en een jaaromzet van 10 miljoen EUR).

Maatregelen betreffen drie onderdelen: zorgplicht, meldplicht en toezicht.

Nederland is nu bezig de Europese richtlijn te vertalen in de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni). Deze wetgeving moet uiterlijk **eind 2024 van kracht worden**. Dan moeten bedrijven er dus aan voldoen.

VERPLICHTINGEN NIS2

1. Zorgplicht. Dit beschrijft dat organisaties die vallen binnen de NIS-2 niet alleen naar de eigen organisaties moeten kijken, maar ook naar leveranciers (dus een keten) en de afhankelijkheden die daar zitten. Een supply-chain insteek dus, waarbij zowel technische als organisatorische maatregelen genomen moeten worden.

Wat moet je o.a. geregeld hebben:

- Beleid rondom risicoanalyse
- Aandacht voor cyberhygiëne en security awareness
- Beleid rondom cryptografie en encryptie
- Beleid voor fysieke beveiliging rondom personeelstoegang en activa
- Gebruik multi-factorauthenticatie (MFA)
- Beveiliging informatiesystemen
- Incident-responseplan

2. Meldplicht. Wanneer een organisatie te maken krijgt met een verstoring in de digitale dienstverlening, dan zijn ze verplicht deze te rapporteren bij de betreffende autoriteit om het te registreren en maatregelen te kunnen nemen.

3. Toezicht. Organisaties die onder de richtlijn vallen komen onder toezicht te staan, waarbij naleving van de wetgeving gecontroleerd wordt. Dit kan actief of passief gecontroleerd worden.

DOORLOOPTIJD

- Consultatie: Q1 2024
- Implementatie NIS2: oktober 2024

Check of jij rechtstreeks onder de NIS2 valt:

<https://regelhulpenvoorbedrijven.nl/NIS-2-NL/#>

WWW.SAMENDIGITAALVEILIG.NL/STAALFEDERATIE

Ervaringen / vragen?

